

De elementen: temperatuur

Na een flink aantal minder bekende leden van bekende geslachten komen in de serie De Wereldbol nu de elementen aan bod. Peter Knippels behandelt de komende periode niet alleen water, aarde en vuur, maar neemt ook andere facetten mee als temperatuur, licht en voortplanting. Dit keer het element temperatuur.

Lachenalia juncifolia

Tekst en foto's: Peter Knippels

Een boer heeft altijd wat te klagen over het weer: te nat, te droog, te warm of te koud. Als hobbykweker van bijzondere bolgewassen moet je het doen met moeder natuur zoals het komt. Klagen heeft geen zin. Toch is de temperatuur een aandachtspunt. Ik wil stilstaan bij koude en warmte. Op voorhand alvast de moraal van het verhaal: kijk naar de groeiomstandigheden in de natuur, vertaal deze voor het kweken hier en wees niet bang om te experimenteren.

WINTERREGENGEBIED

Eén van de groepen bolgewassen die ik kweek is die uit het winterregengebied in Zuid-Afrika. De planten in dit gebied groeien en bloeien aan het begin van de lente, als het dus nog koel is. Koel houdt in een dagtemperatuur van maximaal 25°C en een nachttemperatuur die daalt tot het vriespunt. Probeer dat maar eens te imiteren in ons klimaat in de maanden oktober tot en met februari. De voor de groei en bloei geschikte kweektemperatuur van deze bolgewassen, zo tussen de 10-17°C, heb ik onder de knie in een koude kas. De moeilijkheid zit

hem in de temperatuur aan het begin van de groeiperiode en hoe ik de planten aan de groei krijg. De planten lopen uit tussen eind oktober en begin december. In deze periode is het niet altijd mogelijk om de dagtemperatuur, met name op zonnige dagen, onder de 17°C te krijgen. Enkele jaren geleden heb ik geëxperimenteerd met kweekcondities van Lachenalia, in het bijzonder de condities in de eerste helft van de kweekperiode. De experimenten hielden in dat ik de ene helft bollen van verschillende soorten na opplanten in september/oktober in potten te hebben opgeplant buiten heb opgekweekt en de andere helft binnen in een koude kas. De planten stonden buiten in weer en wind en heb ik binnengehaald toen de temperatuur onder de 5°C daalde. De bladeren van de soorten die buiten stonden waren steviger en korter dan die binnen werden opgekweekt. De planten die buiten stonden liepen eerder uit en ontwikkelden sneller dan die binnen stonden. In de periode na binnenhalen waren na zo'n zes weken de verschillen in ontwikkelingsstadium tussen de groepen verdwenen.

LUISTERT NAUW

In het algemeen luistert de temperatuur bij de geslachten Lachenalia, Polyxena, Massonia en Whiteheadia vrij nauw. Een te hoge temperatuur leidt tot slappe en groot uitvallende bladeren. Watsonia, Tulbaghia en Veltheimia zijn toleranter wat betreft de temperatuur.

Tot enkele jaren geleden rooide ik ieder jaar in de rustperiode de voorjaarsbloeiende bolgewassen en bewaarde ik de bollen en knollen in netzakjes in de schuur. Daar ben ik mee gestopt en nu blijft het merendeel van de knollen en bollen in de pot. Sommige gewassen houden er niet van, met als gevolg dat de bollen of knollen makkelijk uitdrogen. De potten gaan in de kas waar in de zomer de temperatuur flink kan oplopen. Ik scherm de potten niet tegen direct zonlicht. Als je de literatuur erop naslaat, dan staan de voorjaarsbloeiende bolgewassen in landen als Griekenland, Turkije en verder oostelijk richting Kazachstan en China in de zomer in de volle zon en kan de grondtemperatuur flink oplopen. In sommige stukken wordt zelfs de term woestijn genoemd als het gaat om een typering van het groeigebied in landen als Kazachstan. Wat kan dan het probleem zijn om hier de temperatuur te laten oplopen. Ik weet dat bij het kweken in potten de temperatuur meer oploopt dan in de volle grond, maar tot op heden heb ik nog geen negatieve effecten gezien bij geslachten als Ornithogalum, Colchicum, Scilla, Muscari, Bulbocodium, Leucjum, Acis, en Arum.

Watsonia aethiopica